

Schimonahia Siluana Vlad

Căutând sensul vieții, m-a găsit Dumnezeu

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Doxologia
Iași, 2021

CUPRINS

Căutând sensul vieții, m-a găsit Dumnezeu	7
Întrebări și răspunsuri	23

Căutând sensul vieții, m-a găsit Dumnezeu¹

M-am născut și am crescut într-o lume care îmi stabilise deja locul și rolul în ea. Totul era să fiu păzită să nu o iau razna. Numai că programul meu de dincolo de lumea asta nu m-a lăsat să mă pierd, deși presiunile „normalității” erau foarte mari. Eu nu știam ce vreau și nici cum aș vrea să trăiesc, dar știam și simțeam cum nu pot și nu vreau să trăiesc. Așa că, neputând să trăiesc normalul, am ajuns, inevitabil, în *anormal*. Când m-am stabilit în acest anormal, cei din jur – de la mama până la Partidul, „care atâta investise în mine” – m-au lăsat în pace.

„Mamă, cum de m-ai lăsat să trăiesc după capul meu?” E întrebarea pe care i-am pus-o mamei mele, uimită fiind cum de a renunțat să mă controleze și să mai încerce să mă aducă „în rând cu lumea”. Mama a suferit mult străduindu-se să mă „cumințească”, în sensul de a nu mai umbla „după cai verzi pe pereți”, de a nu mai umbla „cu capul în nori”, de a nu mai căuta ce nu există... Și mult s-a străduit să mă așeze în rostul vieții, care i se părea că este același cu rostul lumii. Or, eu nu vedeam nici un rost în lumea în care eram. Însă brusc, mama a renunțat să

¹ Conferință ASCOR Iași, 23 martie 2010.

mă mai ajute astfel. Eu am observat asta, am mulțumit, dar de întrebare cum a fost posibil am întrebare-o târziu, când deja îmi găsisem rostul. Răspunsul ei a fost: „Știi, când ai fost tu internată la psihiatrie, l-am întrebare pe medic dacă ești nebună și el mi-a zis că nu ești «de tot», dar dacă nu te las să trăiești cum vrei tu, vei înnebuni «de tot». Așa că m-am gândit că e mai bine să fii așa cum ești, mai *altfel*, decât nebună”. Așa am primit cumva binecuvântarea mamei de a-mi continua căutarea care mă înnebunea și pe mine, dar și pe cei din jur.

Da, eram într-o căutare care mă epuiza. Așa am ajuns la psihiatrie cu diagnosticul „sindrom depresiv cu fenomene atipice”. Electroencefalograma arăta unde conform cărora ar fi trebuit să am crize de epilepsie. Nu dormeam și nu vorbeam decât pentru a întreba cum e posibil și de ce să trăim? La prima internare, de patru luni, mi-au făcut tratament cu neuroleptice și șocuri cu insulină. M-au internat la începutul lui decembrie și, în aprilie, când au înflorit copacii, am vrut să ies din spital mărturisindu-i medicului că nu sunt bolnavă, că nu sunt „nebună”, că am simulat pentru că nu mai voiam să trăiesc după tiparele oamenilor „sănătoși”. El mi-a răspuns: „Știu, asta e chiar boala dumitale, e o boală gravă, psihică... un om sănătos nu poate s-o facă pe nebunul. Acum, dacă poți să renunți la asta, dacă poți să nu te mai prefaci că ești nebună, înseamnă că stai destul de bine, poți să pleci...”. Și mi-a făcut ieșirea din spital precizând: „Boala dumitale este o boală a secolului XXI, este o boală a lipsei de sens. Mata ești o aberație pentru secolul XX, dar, în secolul XXI, mulți vor fi bolnavi psihic

din cauza lipsei de sens în viață”. Și mi-a recomandat să renunț la Facultatea de Biologie și să merg la Filosofie, pentru că acolo sunt multe răspunsuri pentru cei cu multe întrebări.

Nu era ușor să intri la Filosofie pe vremea aceea: îți trebuia recomandare de la două „organizații de bază” PCR. Totuși Domnul, Care era absent din căutările mele, dar prezent în viața mea, a îngăduit să reușesc. Am muncit, m-am întreținut singură și am făcut această facultate. Marxistă, comunistă, spre sfârșit ceaușistă, dar încă având multe oportunități culturale. Aici am început să citec cu adevărat. Aici a început marea aventură, pentru că aveam acces la literatură interzisă. Aveam acces, cu recomandare, la „fondul de carte special” ... Copiam în mare viteză în bibliotecă (nu exista xerox!) și citeam acasă. Așa am făcut rost de primul Nou Testament... Nu eram credincioasă, dar eram interesată și credeam că orice om care se respectă trebuie să cunoască marile cărți ale lumii... A urmat apoi o perioadă de deschidere și am făcut rost de Biblie, de Coran și de o mulțime de cărți din „cealaltă lume”. Citeam mult, încă de când eram copil, pentru că era singura realitate care corespundea cât de cât nevoilor mele și viziunii mele despre de normal. Doar că era foarte greu să convingi pe cineva din viața „reală” să se joace cu tine de-a ceea ce ai citit tu în romane sau în tratate de filosofie. Chiar dacă mulți erau fascinați de ofertele mele, imediat ce relația înainta, făceau tot ce puteau ca să „mă aducă cu picioarele pe pământ” și să-mi demonstreze că „asta-i viața!”. Ceea

ce mie îmi era imposibil să accept, pentru că eu *știam că viața nu e asta!*

În facultate mi-am găsit „sistemul” preferat: existențialismul tragic, ateu. Era pentru mine un adevărat confort mental să trăiesc în absurd, să gust absurdul de care fugisem până atunci. Asta m-a ajutat să nu mai urlu de durere și de revoltă împotriva celorlalți, împotriva tuturor oamenilor care trăiau fără să le pese că viața nu are sens. Durerea și revolta mea s-au topit într-o imensă milă. Dar o milă plină de dispreț: îi consideram stupizi... mă rog, o specie din care eu nu făceam parte. Ei nu se întrebau (sau eu nu auzeam): De ce trăim? Unde ne ducem? Ei pur și simplu acceptau să mănânce, să doarmă, să meargă la muncă și, dacă se poate, să fie primii: la școală, la facultate, primii în autobuz! Să vezi cum douăzeci de oameni vor să urce fiecare primul într-un autobuz, e un spectacol care te face să nu vrei niciodată să fii „în rândul lor”... Atunci, urletul meu de durere și revoltă s-a întors împotriva mea, pentru că eu, de fapt, eram *unul dintre ei*. Da, nu făceam lucrurile pe care le judecam la ei, dar mizeria umană din ei era în mine, zidită în neuronii mei. Trăiam, așadar, o viață dublă. Sufeream cu adevărat de schizofrenie și nu mă mai trata nimeni. Trăiam cu Platon în cele mai înalte ținuturi ale minții, și apoi eram ca un animal, ca un drac, în funcție de provocări și conjunctură.

Esența durerii mele era: Cum să ridic animalul din mine la nivelul lui Platon? Chiar mă întrebam dacă Platon a fost și el animal și, după mărturia lui, aflai că da, era și animal. Așa am descoperit că sunt foarte mulți

oameni care se mulțumesc cu partea lor înaltă fiind toleranți sau chiar empatici cu partea animalică. Dar nu reușeam asta. O forță mai mare decât mine, dar din mine, îmi cerea să fiu om, făptura aceea minunată pe care o întrezăream în mine. Voiam să fiu acea făptură inclusiv când mă durea burta. Nu voiam ca atunci să mă consider un animal bolnav de diaree. Voiam să fiu om, dar nu știam ce e aia să fii om! Târziu mi-am dat seama că eram creștină, că eram ortodoxă, că trăiam dorul de Dumnezeu și de înviere, dar nu știam ce înseamnă. Dorul acesta era scris acolo în mine... De fapt voiam sfințirea trupului, înduhovnicirea, voiam învierea, după care toți tânjim. Acum m-am liniștit – dacă Dumnezeu rânduiește să fac lepră, să mor sau să mă mănânce viermii, eu nu mă mai revolt, pentru că știu că din țărâna și din gușa viermelui mă scoate Dumnezeu și înviez. Acuma *știi* asta, nu doar cred. Am gustat din asta pe „drumul Damascului” meu.

Mă întorc la perioada nebuniei mele. Sufeream, învățam, înaintam... O dată pe an ajungeam iarăși la psihiatrie... Boala mea psihică, de a nu fi „normală”, nu se vindeca, nu se ameliora. Până când Dumnezeu mi-a trimis „om în cale” o prietenă, pe care am iubit-o și o iubesc mult, care m-a salvat. Simplu, cu un cuvânt spus în toiul unei discuții: „Știi ceva? De fapt, tu ești normală, noi nu suntem normai!”. Acest cuvânt a rezonat adânc în mine și mi-a redat sănătatea. Am continuat să sufăr că sunt *altfel*, dar m-am considerat normală într-o lume nebună, anormală. Atunci, cum vă spuneam, a apărut în mine mila. Da, la început era disprețuitoare, dar apoi,

prin ea am descoperit că dincolo de măștile acestor bolnavi umblători există multe ființe nevinovate, aruncate în boală fără voia lor. Și m-am îndrăgostit aproape de toți oamenii pe care îi vedeam, de toate fapăturile pe care le vedeam. Iubeam cu durere și neputință.

O să sar acum peste o perioadă lungă din căutarea mea. O perioadă în care am făcut multe și diverse ca să fug de marea durere prin mici bucurii efemere. Am făcut radiotelegrafie, am făcut judo, am făcut yoga – singură, nu în acele grupuri în care altcineva îți spunea ce să faci și ce să gândești. Am stat în cap, am postit, am alergat, am ascultat multă muzică, am citit, mereu am citit, am comunicat, am iubit (am încercat să iubesc)... Încercam orice vedeam că-i pasionează pe unii oameni. Îmi ziceam: „Ia să văd! Nu cumva o fi asta soluția pentru mine?”. Și foarte multe lucruri păreau minunate, gustoase, dar de îndată ce apărea gustul bucuriei, veneau gândurile: „Și?! Asta e tot?”. Și vraja se destrăma și lăsam totul baltă. Adică „totul” mă lăsa pe mine în balta lipsei de sens.

O vreme mai liniștită a fost perioada în care am „făcut yoga”. Pun între ghilimele pentru că ce am făcut eu a fost o practică personală după o carte: *Raja yoga* de Swami Vivekananda. Mi-a împrumutat-o o prietenă, un mare om de cultură, sperând să mă ajute cumva să ies din fundătura lipsei de sens. Mi-a fost de mare folos: am învățat să mă opresc din agitația minții, am învățat să respir, am învățat să stau drept, și toate mi-au făcut bine. Am învățat să mă împac cu mine, să mă accept pe mine, am învățat să mă uit la mine, am învățat să mă văd cât sunt de bicisnică și de minunată, am învățat să accept

bicisnicia din mine. Am învățat să meditez: un exercițiu psihosomatic în care stai drept, respiri profund și liniștit și nu faci nimic. Am gustat în aceste meditații – fără să fiu conștientă atunci – sensul chemării Domnului: „Opriți-vă și cunoașteți că Eu sunt Dumnezeu”. Eu nu știam, dar El venea și eu Îi simțeam prezența ca pace, ca odihnă, ca liniște. Trăiam și destule „fenomene paranormale” și descopeream că psihicul nostru e mult mai bogat decât credem noi. La un moment dat, într-o meditație, am avut o „viziune”. Poate adormisem și a fost un vis, nu știu. Eram într-o fântână care avea firide în pereți, și eu stăteam în poziția lotus într-una din aceste firide. Știam că mai sunt și alții mai sus sau mai jos, dar nu vedeam pe nimeni. În fața mea era perete. Îmi era foarte bine, un bine ca cel din burta mamei. De sus se vedea o lumină frumoasă, albastră. Atunci mi-a venit gândul, în capul meu „yoghin”, că, dacă rămân în binele din firidă, nu voi ajunge niciodată la lumină. Atunci s-a născut în mine foamea, dorul de lumină. Sau s-a trezit. Că de nu ar fi fost în mine și mai înainte, nu ar fi fost atât de *a mea*. De atunci tot strigătul meu a fost: „Vreau lumină!”.

O altă experiență decisivă a fost întâlnirea cu nea Ion. Eram în grădina minunatei mele prietene Alice Botez. Eram într-o stare de bine și de pace specifică ieșirii din meditație. La un moment dat, trece pe lângă noi un chiriaș, nea Ion. Arăta rău, era un om care bea, fuma... M-am uitat la el și mi-am zis: „Yoga mea nu-l va ajuta cu nimic. Am nevoie de o credință, de o religie în care să încapă și nea Ion”. Nu mi-l puteam închipui pe nea Ion

stând în lotus și meditănd ca să ajungă la binele pe care îl trăiam eu. Voiam să-l iau cu mine și nu știam cum. Aveam urgentă nevoie de o credință în care să-l pot lua cu mine, chiar dacă el nu vrea sau crede că nu vrea. Atunci nu știam că tânjeam după Sfânta Biserică, în care rugăciunea pentru orice nea Ion și pentru toți oamenii nu este un „exercițiu spiritual”, ci viață, transfuzie de Viață.

Doamne, mulțumesc mult că m-ai adus acasă, că am cunoscut că nu există pace în inimă fără rugăciunea pentru toți oamenii, că nu ne găsim bucuria dacă nu dorim ca toți oamenii să fie cu noi în Tine, în mila Ta! Doamne, mulțumesc că ai rânduit să-l cunosc pe Sfântul Siluan, care mi-a confirmat că acest dor al meu după mântuirea tuturor este darul Tău!

Așadar, am renunțat la yoga pentru că mă selecta cumva și mă desprindea de ceilalți oameni care nu știau să respire și să mediteze. Oamenii, de care atâta am voit să scap, acum mă țineau lângă ei cu o dragoste pe care nu o înțelegeam...

Dar a venit și „plinirea vremii” în căutarea mea. A murit marea mea prietenă, Alice Botez. La slujba înmormântării ei, L-am întâlnit pe Domnul cel Viu. I-am auzit și simțit iubirea! De ce fugisem de credința noastră? Pentru că nu o cunoșteam decât din comentariile ateiste sau filosofice. În astfel de comentarii citeam că Dumnezeu S-a supărat pe om că nu L-a ascultat, că I-a rănit mândria și că singura ispășire pentru acest păcat devenit originar a fost Întruparea Fiului Său și moartea Lui pe cruce. El, Dumnezeu, Și-a dat Fiul să fie omorât ca să-i poată ierta pe oameni pentru ofensa adusă! Cum să te

închini unui astfel de Dumnezeu? Cum să te închini (și câtă nevoie aveam să mă închin!) unui Dumnezeu care se simte jignit? Această afirmație mi-a otrăvit mintea, iar când citeam Evangheliile, auzeam doar amenințări. Când citeam: „Fără Mine nu puteți face nimic”, îmi spuneam: „Aha, eu trebuie să fiu dependentă de El!”. Și tot așa citeam, în duhul acesta în care Dumnezeu era vrăjmașul meu. Acum știu că asta e chiar lucrarea vrăjmașului: el face din Dumnezeu vrăjmașul nostru, Dumnezeu ne-a făcut rele, Dumnezeu ne-a făcut durerea.

În slujba acestei înmormântări însă am auzit mila lui Dumnezeu, am simțit că omul este o făptură cu demnitate, că moartea *nu e tot*, că omul doar trece prin această poartă a vieții. Am auzit și am simțit că Dumnezeu e viu, prezent și că îl iubește pe om, îl caută, îl cheamă, îl iartă. Și că ne iubește și pe noi cei din jurul celui ce pleacă.

Aici a fost prima întâlnire. Apoi, a urmat întâlnirea cea mare prin Părintele Galeriu. Părintele era plin de har, dar și „tobă de carte”! Așa că, de la prima întâlnire, m-am dat bătută. Orice spuneam, părintele auzise, citise, știa și tâlcuia în Hristos. Mă simțeam minunat: ascultată, înțeleasă și depășită de cineva de care aveam nevoie ca să merg mai departe. Îi vedeam cărțile multe și credeam că le voi citi și eu și voi deveni ca părintele tot pe calea cărților. Dar, spre sfârșitul convorbirii, părintele îmi zice: „Acum să ne rugăm puțin!”. Am trecut din bibliotecă într-o altă cameră, cu multe icoane în fața cărora, în picioare, părintele a zis „Tatăl nostru”. În acele clipe în mintea mea s-a făcut un gol imens. Eram, mă percepeam ca o casă părăsită, fără geamuri, fără uși, în care